

אלו הן הלוקין פרק שלישי מכות

יד.

עין משפט נר מצוה

יא מי פ"ד מהלכות
שגגות הלכה א סמג
עין ר"ג:
יד ב מי שם הל"ה:
כו ד מי שם פ"ה הל'
ג סמג ש"ס:

רבינו הגנאל

שנמא דרבין עקיבא
לעולם שאם עשו תשובה
בי"ד של מעלה מוחליין
להן מאי קשיא הא לא
עשו תשובה לא פסיקא
מילתא דכרת דכל אמת
דעשה תשובה מוחליין לו
אבל מיתות בי"ד אינו כן:
ר' יצחק אמר חייבי
כריתות בכלל היו. פ"י אלו
שפירשה בהן התורה כרת
בנון אחותו וכיצא בהן
בכלל כי כל אשר יעשה
מכל התועבות האלה
ונכרתו הנפשות הערשות
מקרב עצמו (ל) ולמה יצא
כרת ונכתבה באחותו
לדונן בכרת ולא במלקות.
ורבנן כרת באחותו למה
להו לחייבו על אחותו
שהיא (היא) אחות אביו
והיא אחות אמו. משכחת
לה ברשיעה בן רשיעה
אמר ר' אדא בר אבהו
בנון שבא אביו על אמו
והוליד שתי בנות וזו
ובא על אחת מהן והוליד
בן ובא אותו הבן על
אחות אמו שהיא אחותו
מאביו והיא אחות אביו
מן האם והוה רשיעה בן
רשיעה ומפורש בכריתות
פ"ג דף סו ע"ב) אבל לחלק
שאר שגג מביא קרבן על
כל אחת מהן נפקא להו
מואל אשה בכרת שומאתה
לחלק על כל אשה ואשה:

(ל) פסיקתא ש"י:

כדאמרין מעיקרא. טעמיה דר' עקיבא משום שמי רשעיות הוא
ודקאמרת חייבי כריתות נמי שמי רשעיות הן דאמתי עונש כרת
עליו לא פסיקא מילתא לכרת הואיל והוא תלוי בתשובה: ורצנן.
רבי ישמעאל ור"ע: לחלק. לפי שכלל כל העריות בכרת אחת

הייטי אומר אם עשאו כולם בהעלם
אחד אינו חייב אלף אחת לכן יראה
כרת באחותו לחלק דהוי דבר שהיה
בכלל ואלא מן הכלל ללמד על עצמו
שמתחייב עליה לעצמה אם (א) עשה
עם חברותיה ולא ללמד על עצמו
יאלף אלף ללמד על הכלל כולו יאלף מה
אחותו מיוחדת שהיא ערוה וחייבין
עליה בפני עצמה אף כל שהיא ערוה
חייבין עליה בפני עצמה: מואל אשה.

דמלי למכתבו ולנדה לא תקרב:
לחייבו על אחותו ועל אחות אביו כו'.
אם בא על שלשתן בהעלם אחד:
הרי שמוס מוחלקין. שיש אזהרה
בכל אחת והרי הן כשאר כל העריות:
כרשיעה ברשיעה. הלא על אמו
והוליד שתי בנות וחזר ובא על אחת מהן
ואחיותו ואחות אביו של הבן על אחת אמו שהיא
אחותו ואחות אביו: צלעיו. במקום
שמוכרין הכשר במקולין: מחלותו
דפיפא. ערות אחותו גלה (ויקרא ט):
שאינו עונשין מן הדין. שהרי ענש
על זנות אמו שלא בת אביו וזנת אביו
שלא בת אמו שאלף (שם) בת אביו או בת
אמו ויש לומר כ"ש שענש על זנות
אביו וזנת אמו אבל אם אמרת ק'
ענשת מן הדין לכן נאמר אחותו
דקיפא: גמר עונש מאזהרה. ללענין
אזהרה כמידי אחותך היא יתירה
לזוהיר על אחותו בת אביו וזנת
אמו(ו) שנאמר (סס יט) ערות בת
אחותי ולאחותו שהיא בת אביו וזנת
אמו אף בעונש ענש על אחותו בת
אביו ואמו כאחותו דנת אביו שלא בת
אמו וזנת אמו שלא בת אביו:
מאחותו

(א) כריתות ז': ימותנה ה',
(ב) לה. ע"ב. (ג) כריתות
טו. (ד) ר"ש חייב א על
כולן. (ה) [נעלה ה': פסחדין
וה. טז. ו. (ז) ימותנה ז':
ג) ר"ש ווע' רש"ל;
(ח) ר"ש. שמעיה מלשנה.
(ט) ר"ש מ"ו. (י) ש"ך לעיל
סוף ע"ב. (יא) רש"ל מ"ו.
(יב) דה' ש"ך לע"ב. (יג) ר"ש.
(יד) ר"ש. ר"ש.

תורה אור השלם

1. ואלא אשה בגדת
טמאתה לא תקרב
לגלות רשתה:
ויקרא יא יט
2. ואלא אשה יקח את
אחותו לתת אביו או בת
אמו ונראה את ערוהו
והיא תראה את ערוהו
קודם הוא ונכרתו לעיני
בני עמם ערות אחותו
גלה עון אשאי:
ויקרא כ ז

הגהות הב"ח

(א) גמ' דהתן אמר ר'
עקיבא. ג"כ משנה פ"ג
דכריתות: (ב) שם ואידך
נמי הוי תלי: (ג) וריש
ד"ה לתת אביו אם עשה
עם: (ד) תוב' ד"ה
לאפקי הוי פסח ומילה
קרבן: (ה) ד"ה הוה
וכי וז"ל ליל מקרא
דברקדושים מ"פוק ליה
דבני אזהרה: (ו) ד"ה
ואידך פ"י ר' יתח וז'
הד"פ גמר עונש:
(ז) ב"ד' דהיינו הכ"ה
דש"ך לענין אזהרה ומילתא
טעמא דהבא דגמיר עונש
מאזהרה דהיינו דוקא
אשת אבין מולדת אבין אחותך היא
ומה אזהרה לא חלק בין אחותו בת
אביו שלא בת אמו (ז) ובנת אמו שלא בת
אביו ולאחותו שהיא בת אביו וזנת
אמו אף בעונש ענש על אחותו בת
אביו ואמו כאחותו דנת אביו שלא בת
אמו וזנת אמו שלא בת אביו:
אמי מדרבי אלעזר:

מוסף רש"י

חייב על כל אחת
ואחת. ואלי לא כחז אלא
חד כרת אטולה, הוי
אמינא היכא דעבידו
לכולהו בהעלם אחד לא
מייב אלא חד, השתא הוי
דבר שהיה בכלל ואלף מן
הכלל ללמד על הכלל כולו,
דמה אחותו מיוחדת היא
ערוה וחייבין עליה בפני
עצמה, אף כל שהיא ערוה
חייבין עליה בפני עצמה
(יבמות נה). בארשו"ל.
שוק של עימארום. שם
העיר (בבב"ב טז). שאין
עונשין מן הדין. שחייבין
קל וחומר, דיני ממונות
ומזות עשה והלכות ערוה
ופסולי קדשים אמה למד
ממ"ז אבל לא באריות
ועונשין (חגיגה יא).

קשה לישנא דקום עשה דמשמע דליכא בהן שום לאו הקשה הר"ר
שלמה מדרוו"ט (י) (דמ"מ קשה) נהי דקרצין לא בעי אזהרה מ"מ הכן
דליכא אלא חד כרת כמו מפסע וסך ללא ידעיין דלוקין לחטאות
אלא משום שהם לאוין מוחלקין לרבי אלעזר דאמר רבי אושעיא
ואנטריו לחלק א"כ לא לילקי עליהו

כי היכי דבעינן למימר אי קרבן בעי
אזהרה ללא לקי אלאו דכריתות וי"ל
דמ"מ נהי דאנטריו לחלק דבעינן
זה לא נמנע מללמוד ממנו מלקות
כיון דידעינן זכו מיוז קרבן בלא לאו
נהי דחילוק לא ידענא אלא מלאוין
מ"מ ילקו:

לאפקי הוי פסח ומילה
(ז) דנקום עשה וינדה קשה
ל"ל היקשא לאפקי פסח ומילה טיפוק
ליה מלאמרינן בת"כ ועשה אחת יאלף
מסי' ומדי' ומקלל אביו ואמו ועדים
וזממין שאין בהן מעשה דאין בהן
קרבן וה"ה פסח ומילה דאי מיננע
ולא עביד ליכא מעשה ושם י"ל
דאנטרין דרשא דהכא משום דבת"כ
איכא דרשא אחרימי דמפרש מסי'
ומדי' ללאו זני קרבן נינהו משום
דבעינן דומיא דעובדת כוכבים דיש
זו כרת ופסח ומילה הוו בכרת והוה
אמינא דהויין בקרבן מיהו ממילה
קשה למה לי קרא דהא לא הויא בכרת
דומיא דעבודת כוכבים דהא לעולם
לא יתכרר שיהא בכרת עד שימות
לעולם יכול ללמוד עצמו ולפטור מכרת
וי"ל לעולם לא זמן שלט מל עונש
כרת עליו: ההוא איבעי ריה
לחייבו על אחותו שהיא בת אביו
ובת אמו. וא"ת ל"ל (א) כקדושים טיפוק
ליה גזי אזהרה כמידי אחותך היא
יתירה לאחותו בת אביו וזנת אמו
וכמידי (ויקרא יט) ונכרתו הנפשות
הערשות וי"ל דונכרתו לא קאי אלא
העריות המפורשות בגדול ונהי
דקרא כמידי ערות בת אשת אבין
מולדת אבין אחותך היא מ"מ מיירי
טפי מאחותו שהיא מאשת אביו וזנת
אביו אבל בת אביו וזנת אמו
(א) ומאונסים) לא ידעינן אלא מימורא
דקרא אחותך היא:

ואידך (א) רבי יתח גמר עונש
מאזהרה. תימה דכריתות פ"ק (דף ג). א"ר יתח עונשין מן הדין
וכן לקמן דפרקין (דף ז): דקאמר אפי' למאן דאמר עונשין מן הדין כו' ופי' דהיינו ר' יתח ותימה דככל שינוי דהכא משמע דשפיר
אית ליה לר' יתח דאין עונשין מן הדין ונראה דלהאי שינוי דקאמר גמר עונש מאזהרה סבר ר' יתח עונשין מן הדין דהכי
פירושה גמר עונש מאזהרה משום דליכא קל וחומר להענישן וכיון דהשווס באזהרה הוא הדין נמי בעונש כיון דליכא קל וחומר
להענישן ומעשה אמר רבי יתח בכל דוכתי נמי עונשין מן הדין דהיינו היכא (א) שאין לרבי עונשין מן הדין ומהאי טעמא דגמיר עונש
מאזהרה היינו דוקא דליכא להענישו מן הדין דאם לא כן בהיכי לאוין נמי כגון גזי ממוזר עמומי גילף בהם עונש כרת מהאי טעמא
דגמר עונש מאזהרה דכי היכי דהשווס לענין אזהרה הוא הדין לענין עונש אלא כפי' דדוקא משום דליכא להענישו מן הדין קאמר
גמר (גמר) עונש מאזהרה כך נראה למש"י' ורבי עיון: (ה) גר' ר' יתח וי"ל דא"ל דאמר שני לאוין וכרת אחד מוחלקין
לקרבן והלכך כמפסע וסך דלוקין צלואין ידעינן שחלוקין לחטאות וא"ת כיון דלאוין מוחלקין א"כ ל"ל אחותו דסיפא דרר"ש לחלק טיפוק
ליה דלאוין מוחלקין ופי' בקונטרס דכיון דאחיה כרתי לאוין אנטרין ולא בעי חילוק ולא אנטרין ליה למדרש אל אשה דלעיל ולא דריש
אחותו לחלק ואייתר ליה עיקר (א) [קרא דכרת] באחותו לזונו בכרת ולא בתמלקות ואחותו (א) דסיפא לאחותו שהיא בת אביו וזנת אמו
שאין עונשין (א) ואחותו דרישא לא אנטרין ליה ולדרשא אחרימיה אחיה אי נמי אורחיה דקרא הוא עוד יש מפרשים דשפיר אנטרין
דרשא לאחותו שהיא אחות אביו ואחות אמו דנהי דליכא לאוין מוחלקין מ"מ הואיל והם גוף אחד אימא לא ליחייב אלף אחת
ללא דמי למפסע וסך שהם עבודות מוחלקות ופסיר אחי (א) מרבי אלעזר אבל דפרק קמא דכריתות (דף ג.) משמע כפירוש
הקונטרס דכריך אהא מילתא וכי מאחר דלאוין מוחלקין זו כרת באחותו למה לי פי' דדרשינן מינה חילוק בעריות ואליכא
דר"ל טיפוק ליה חילוק משום דלאוין מוחלקין כמו מפסע וסך ומאי פריך והא לא דמי כדפירשתי לכן נראה כפירוש הקונטרס:
ההוא